

MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ...

Nasıl ki ihale için gelenler Özelleştirme İdaresine giremediyse Türk Telekom'u satın alan kurumları buralara sokmamak için her türlü mücadeleyi tüm sendika, Oda ve demokratik kitle örgütleri ile birlikte vereceğiz.

AKP hükümeti ile birlikte özelleştirmelere hız verildi. Özelleştirmelerin 2005 yılında tamamlanacağı, kamunun kar ediyor ya da zarar da olmasına bakılmadan elindeki kurumları sermayeye devredeceği her fırsatta açıklanıyor. Özelleştirme sürecinde Telekom'un özelleştirilmesine ise özel bir önem veriliyor. Hükümet yetkilileri Telekom'un özelleştirilmesini bu süreçte 'dönüm noktası' olarak değerlendiriyor. IMF'ye sunulan niyet mektubunun en önemli bölümünü de özelleştirmelerin -özellikle de Telekom özelleştirmesinin tamamlanacağı- sözü yer alıyor. Hükümet neo-liberal politikaları uygulamak, IMF'ye verdiği sözleri yerine getirmek konusunda üzerini düşünüyerek Telekom özelleştirmesinin ilk ayağını tamamlayıp satış sürecini gerçekleştirdi. Satışın ardından Rekabet Kurulu'ndan ve Bakanlar Kurulu'ndan da onay çıktı. Bir yandan satışa yönelik süreç işlemeye devam ederken, 'Telekom Satılık Değildir' diyenlerin mücadelesi de devam ediyor. **Telekom'un ihale sürecinde etkin bir mücadele yürüten ve satış sonrasında hukuki ve fiili olarak mücadeleye devam edeceğini açıklayan KESK Haber-Sen Başkanı Esin Yelekcı ile Telekom'un özelleştirilmesi sürecinde yaşananlar ve bundan sonra yürütecekleri mücadele hakkında konuştuk.**

Türkiye son dönemde özelleştirme dalgası ile karşı karşıya, Telekom, Erdemir, Tüpraş, SEKA, Seydişehir, Sağlıkta Dönüşüm Projesi'nin toplamı bir durumu ortaya koyuyor. Yapılmaya çalışılan nedir?

AKP hükümeti IMF ve Dünya Bankası'nın direktifleri doğrultusunda faaliyetlerini sürdürüyor. AKP bu ülkenin değerlerini tabiri caizse yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekme konusunda önceki iktidarlardan daha iradeli olduğunu ifade etmek mümkündür. Özellikle IMF ile imzalanan son stand-by'dan sonra yapılmaya çalışılan sosyal güvenlik sisteminde yapılmaya çalışılan değişim yoksul halk kesiminin daha çok yoksullaşmasına neden oluyor. Paran kadar eğitim, paran kadar sağlık anlayışı yerleştirilmeye ve bunun da yasal kılıfları bulunmaya çalışılıyor. Sağlık ve sosyal güvenlik reformuna ilişkin değişimler meclisin tatile girmesi ile ertelenmiş görünüyor ancak Kamu Personel Rejimi ile çalışma alanını güvencesizleştirilmesi, sağlık, eğitim gibi temel hakların piyasaya devri uzun vadeli bir proje olarak sürecektir. Biz emekçiler ise tam tersine çalışanların, halkın haberleşme, eğitim, sağlık hakkını savunuyoruz. Hizmetlerin gidemeyeceğini, paralı hale getirilmeyeceğini söylüyoruz. Ayrıca yapılan özelleştirmelerle yolsuzlukların önünü açacaktır.

90'ların başında Amerika'da Algor bir ülkenin limanlarına sahip olunarak hükmedilebileceğini söylemişti, daha sonra iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte iletişim alanı stratejik nokta haline geldi. İletişim alt yapısına sahip olunarak hükmedilebileceği bir durum ortaya çıktı. IMF'nin de Türk Telekom'un özelleştirilmesi için neden bu kadar önemli olduğu bu sorunun altında yatıyor.

Özelleştirmeye karşı mücadele eden kesimler içerisinde özelleştirme konusuna farklı yaklaşımlar var. Sizin özelleştirmelere karşı duruş noktanız nedir?

Yaklaşık bir buçuk iki yıldır iş kolundaki sendikalarla da özelleştirme karşıtı mücadelede ortak faaliyetler yürüttük. Son olarak da üç aydır ihale sürecinden sonra işçi-memur sendikaları, odalarla özelleştirmeye karşı ortak mücadele

örgütlemeye çalıştık. Ancak kimi sendikaların yaklaşımı; yabancı sermayeye gitmesin, biraz pahalıya satılırsa ya da çalışanların buradan parayla satın alabileceği hisseler olursa iyi olur mantığıyla özelleştirmenin mantığına karşı bir çıkış yok. Biz sendikal politikalar açısından özelleştirmelerin tamamına karşıyız.

TT'nin satışının ardından bazı gazetelerde daha önce satılsa daha çok kazanılacağı iddia edildi. Hatta Tansu Çiller zamanında karşı çıkılmasaydı TT'nin geliriyle ekonomik krizi çözecektim, diye bir açıklama yaptı. Bu açıklamaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Soruyu aslında tersinden sormak gerekiyor, bu kadar yılda TT'nin hazineye yapmış olduğu katkı, ödediği vergilerle Türkiye'nin en fazla kar getiren kurumudur. Bu kadar yıl önce kaybetmedikleri için yakınmaları enteresan bir durumdur.

Türk Telekom 19 milyon sabit hat abonesine sahip, 5 milyon aboneye AVEA üzerinden mobil hat hizmeti veren, 500 bine ulaşan ADSL hizmeti ile data ve internet hizmeti gerçekleştiren Türkiye'nin en büyük ve en önemli kuruluşlarından. Türk Telekom'un son üç yılda ekonomiye katkısı yaklaşık 13 milyar dolardır. Bu kadar karlı teknolojik anlamda üst düzeyde bir kurumu satılmasını anlayabilmek mümkün değil.

Haber-Sen olarak TT'nin özelleştirilmesine karşı yürüttüğünüz mücadeleden bahsedermisiniz?

Biz bu satış süreci ile ilgili olarak da yaklaşık üç aydır iş kolumuzdaki sendikalarla birlikte mücadele vermeye çalışırken aynı zamanda kamuoyu yaratmak amacıyla imza kampanyaları düzenledik, on binlerce imza topladık bunun sembolik bir kısmını meclise sunduk. Meclis yetkileri, grup

başkan vekilleri ile siyasi parti temsilcileri ile görüşüp görevlerini hatırlattık. Bu ülkenin, halkımızın değerlerine sahip çıkmak gerektiğini belirttik. Alanlarda eylemler yaptık, kurumlarımızın satılmaması için iş yerlerimize taşındık. Son olarak teklif verme sırasında Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Önünde teklif vermeye gelen firmaları engellemek için eylemler gerçekleştirdik, hatta o gün iki firmanın teklifin alınmadığını öğrendik. Arkasından 1 Temmuz'da pek çok ilde hizmet üretilmedi. Ankara'da da 1 Temmuz'da Özelleştirme İdaresi'nde yapılacağı söylenen ihalenin engellemek için ÖİB önünde basın açıklaması ve eylem gerçekleştirdik. Yaptığımız eylem neticesinde ihaleyi Hazine'ye almak zorunda kaldılar. Ve biz yine KESK'e bağlı Haber-Sen olarak Hazine'ye gittiğimizde ihaleye ara verdiler ve daha sonra Hazine'ye dönmeyerek Halk bank'a gidip ihaleyi orada sollandırdılar. Hazineye dönemediler çünkü çalışanlara ve emekçilere söyleyecek tek bir sözlü yoktu.

Gazeteler Telekom'un satış ilanını verdi, siz de mücadele ilanını yenilediniz. Bundan sonrası için bilgi verir misiniz?

Bize göre ihalenin rakamsal olarak tamamlanmış olmasının hiçbir karşılığı yok. 1 Temmuz itibarıyla daha önce Telekomünikasyon kurumunun mayıs ayında almış olduğu karar ile altyapının devrine ilişkin sözleşmede 25 yıl sonra kamuya aktarılması gerekiyor. Bu 25 yıl sonundaki aktarma yerine Telekomünikasyon kurumu tamamen alt yapının devrini ele almış durumda. Ona ilişkin olarak da biz de dava açtık. Hukuksal mücadele yalnızca

altyapı devrine ilişkin değil, ihale sürecine de ilişkin bir süreç. İhaleye ilişkin açıklamalara dair, ihalenin kendisine dair açıklar var bunlara yönelik olarak da hukuksal mücadeleyi yükselteceğiz. Yalnızca hukuksal mücadele ile değil eylemliliklerimizle de bu süreçte etkin olacağız. Nasıl ki ihale için gelenler Özelleştirme İdaresine giremediyse Türk Telekom'u satın alan kurumları bunlara sokmamak için her türlü mücadeleyi tüm sendika, Oda ve demokratik kitle örgütleri ile birlikte vereceğiz.

Telekom'un özelleştirilmesi çalışanları nasıl etkileyecektir?

Çalışanlar açısından öncelikle şunu söylemekte yarar var, Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın vatan gazetesinde de çıkan haberler oldu. Dünya bankasına bir mektup gönderdiği, borç istemek için ülkemizdeki birçok kurumun 2009'a kadar satıldıktan sonra yaklaşık 30 bin insanın işten atılacağını taahhüdünü veriyor. Bu taahhüt geçen hafta verilerken Başbakan ulusa seslenişte en önemli sorunun istihdam olduğunu ve bu sorunu çözmek için mücadele vereceklerini söyledi. Bu enteresan bir çelişkidir tabii. Bir taraftan siz Dünya Bankası gibi uluslararası kurumlara taahhütlerde bulanacaksınız diğer taraftan da halkın gözünün içine baka baka istihdamı arttıracacağız diye yalan söyleyeceksiniz. Çalışanların yan gelip yattığını söylemelerinden tutun, istihdamı arttıracığımızı söylemelerinden tutun. İktidara geldikleri günden bugüne kadar halka yaşattıkları ortadadır. Bir de söyledikleri taahhütlerin içinde yer alan işten çıkarmalar, TT'de, 1175, Tekel'de 1500, Tedaş'ta 1700, Şeker fabrikalarında 700 ve Tüpraş'ta 325 kişinin işten atılması taahhütleridir.

HABER-SEN TARAFINDAN 1 TEMMUZ'DA AÇILAN DAVA'NIN ÖZETİ

Türk Telekom'un özelleştirilmesi sürecine ilişkin olarak ekte yer alan dilekçe ile, türk telekom'da örgütlü olan Haber Sen sendikası adına/tarafından, ankara idare mahkemesinde dava acılmıştır.

Dava, telekomünikasyon kurumuna karşı acılmış olup, dava ile iptali istenilen işlem, 20.5.2005 tarihli basın organlarında yer alan, türk telekom hisselerinin alt yapının mülkiyeti ile birlikte devredilmesine ilişkin telekomünikasyon kurulu kararıdır.

Ana telekomünikasyon sebekesi ve alt yapısı, mülkiyete konu olabilecek bir mal değildir, kamu mali statüsünde olan alt yapı/sebeke ancak ve ancak belirli süreliğine işletim hakkına konu olabilir, nitekim, gsm firmaları ile (turkcell, avea ve telsim) telekomünikasyon kurumu arasında imzalanan imtiyaz sözleşmelerinde sürenin sonunda alt yapının çalışır bir şekilde kamuya devredileceği hükmü bulunmaktadır.

Benzer nitelikteki elektrik iletim ve dağıtım tesislerinde, mülkiyet devri ile özelleştirme yapılamayacağı, elektrik iletim sisteminin tamamıyla kamunun idaresinde kalacağı, dağıtım tesislerin ise ancak işletme hakkı devri yoluyla özelleştirilebileceği danistay 1.dairesi tarafından belirtilmiş bir husustur.

Dolayısıyla, özelleştirme gerçekleştiği takdirde devralan firma ile telekomünikasyon firması arasında imzalanacak imtiyaz sözleşmesinde sürenin sonunda ana sebeke ve alt yapının firma mülkiyetinde kalacağına ilişkin bir hüküm var ise, ki yalanlanmayan haberde bu hususun olduğu açık bir şekilde belirtilmiştir, bu hüküm basta anayasa olmak üzere idare hukuku temel ilke ve kurallarına aykırı ve iptali gereken bir işlem olacaktır.

Bu işlem/kararın hukuka aykırılığı, bu esasa dayalı ihale sürecini de hukuka aykırı kılacaktır. Bunun yanında, ihalenin, ilk kez öib dışında bir yerde, ihale başlangıcından makul bir süre önce ilan edilmeden hazineye yapılması, kamuya kapalı yapılması, idarenin keyfi bir işlemdir ve bu ihale süreci de yargı denetimine tabi tutulacaktır.

Hukuksal süreç ve Haber-Sen tarafından açılan davanın içeriği konusunda bilgi verir misiniz?

4046 sayılı özelleştirme yasasında yapılan değişiklik hukuksal sürecin önünü kapatıyor. Bu yasanın geri dönmesi için Elektrik ve Makine Mühendisleri Odası ile görüşmelerimiz oldu, Cumhurbaşkanı ile de görüşerek bu yasa değişikliğini durdurulması için mücadele edeceğiz. Özelleştirme ile ilgili davalarda yetkinin idare mahkemelerinden alınması ve Danıştay'a bırakılmasıdır.

Anayasanın 155. Maddesi, Danıştay'ın kanunla gösterilen belli davalar için ilk derece mahkemesi olabileceğinin düzenlemekte olup, bu anayasal hükümden, Danıştay'ın istisnai olarak ilk derece mahkeme olabileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu nedenle, özelleştirme davaları ile ilgili bir uzmanlık mahkemesi yaratmak söz konusu ise bunun genel görevli idare mahkemeleri nezdinde olmasının, temyiz merci olan Danıştay nezdinde kurulmasından daha doğru olacağı düşünülmektedir. Bu hukuksal temelin dışında, özelleştirme ile ilgili açılacak davalar nedeniyle, zaten ağır bir dava yükü altında olan Danıştay'ın makul sürede karar verme şansının giderek azalacağı ve işlem ile ilgili bir yargı kararı çıkıncaya kadar özelleştirme işlemlerinin tamamlanması ve kamu kuruluşunun özel şirkete devrinin gerçekleşmesi riskinin doğacağı, bunun da yargı kararının uygulanması ve etkililiği ile ilgili ciddi sıkıntılar doğuracağı düşünülmektedir.

Yine tasarı ile, özelleştirme yüksek kurulu kararlarında özelleştirmenin hangi sürede yapılacağına ilişkin şartın kaldırılması, bugüne kadar bir çok ÖYK kararının hukuka aykırı olduğunun kabul edilmesi anlamına geldiği gibi idari işlemin geçerlilik koşullarından birisinin ortadan kaldırılması anlamına gelecektir. ÖİB, işletmeci bir kurum değil, özelleştirme amacı ile kurulmuş bir kurumdur, bu nedenle, kısa ve belirli bir sürede özelleştirmesi gerçekleşmeyecek bir kamu kuruluşunun yıllarca ÖİB idaresinde kalması, 4046 sayılı yasanın varlık ve amacı ile çelişik bir durumun doğmasına neden olacaktır.

Bu süreçte hukuksal mücadele ile birlikte eylemliliklerimize devam edeceğiz. Kamuoyu yaratmak çok önemli. Tarihin en büyük satışını yapılmış, büyük bir başarı elde edilmiş gibi gösterilmeye çalışılıyor. Bu söylemi terse çevirmek için kamuoyunu bilgilendirmek önemli. Yapılan tek kelimeyle ülkenin halkın değerlerinin peşkeş çekilmesidir. Süreç bitmemiştir, 1 Temmuz'da açtığımız dava ile başlattığımız hukuksal mücadeleyi sürdüreceğiz.